

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

ADRIAN PETRU STEPAN

HERUVIM

ROMAN

Libris
EDITORIAL

*„Omul nu e capabil să vadă nici nimicul din care
provine, nici infinitul care-l împresoară.”*

BLAISE PASCAL, *Cugetări*

*„Aici zace un zeu prăbușit.
A căzut ca un bloc de bazalt.
Noi doar soclul i l-am construit:
un soclu îngust și înalt.”*

FRANK HERBERT, *Dune*

*„Iubește și fă ce vrei! Dacă păstrezi tăcerea, să fie din
iubire; dacă strigi, să fie din iubire; dacă îndrepti,
îndreaptă din iubire; dacă ierți, iartă din iubire.
Rădăcina interioară să fie cea a iubirii,
din această rădăcină nu poate ieși decât bine.”*

PREAFERICITUL AUGUSTIN

Casa se găsea pe o stradă mereu însorită. Nu era întotdeauna cald când ajungeam acolo, dar era întotdeauna soare, chiar și în zilele de iarnă.

Casa propriu-zisă se găsea între stradă și grădina din spate. Poate culoarea în care era zugrăvită atrăgea cumva lumina, fiindcă, dintre copacii grădinii, îmi părea strălucitoare. Numai cineva care s-a născut într-un bloc dintr-un cartier nou poate înțelege ce minune reprezenta o casă de pe o stradă liniștită, care să aibă o grădină plină de pomi, flori, zmeuri, coacăze și agrișe, despărțită de curtea casei de pe strada din spate de un rând de tuia verzi și imenși.

În lumina nesfârșită mă jucam cu un pisoai bătrân și un cățel la fel de mic cât pisoaiul, dar mult mai vioi. Mă ascundeam de ei printre arbuști. Uneori mă înțepam și nu plângeam.

Odată a venit și o fetiță să se joace cu noi. A plecat după câteva minute fiindcă trebuia să își mijească ochii de la atâta lumină. Și nu înțelegea nimic din ce miorlăia motanul!...

Câteodată mergeam până pe verandă pentru a le împărți zmeure alor mei. De fiecare dată îi auzeam vorbind cu gazdele despre Dumnezeu. Și nu înțelegeam de ce aveau chipurile atât de încrâncenate. Uneori chiar spuneau vorbe urâte. Eu știam că Dumnezeu te face mare, tare și că te păzește dacă i te rugai îngerașului pe care l-a trimis special pentru fiecare din noi. Doar mă asigurase mama, iar tata a dat din cap hotărât, confirmând spusele ei.

Au trecut mai bine de douăzeci și cinci de ani de când mă jucam în grădina aceea. Nu știu număra exact numărul lor, dar trebuie să fi fost înainte de a merge la școală fiindcă nu mă supăra nimic. Mă rog, nu îmi plăceau vorbele alor mei și nici chipurile lor. Dar zâmbeau imediat ce lăsam să cadă din mâinile mele micuțe fructele parfumate și colorate.

Am înțeles de ce erau încrâncenați când vorbeau despre Dumnezeu într-o singură zi. O zi de ajuns pentru o viață. O zi în care moartea a alergat pe lângă mine, am plâns, am râs și am căutat una din cele mai mari taine. Sau să fi fost o comoară?... Și în care am resimțit iarăși lumina aceluia loc de care vă spuneam, un loc pe care acum nu aș mai ști să îl găsesc.

Lumina asta revăzută a fost cel de-al doilea motiv pentru care am scris povestea unei zile uimitoare. Toate marile aventuri încep cu o zi uimitoare.

Unele după-amieze de vineri sunt magice, lumea lui *trebuie* nu se transformă încă în libertatea week-end-ului și eu plutesc câteva ceasuri într-o strălucire ambiguă, un crepuscul fermecat din care oricând se poate ivi un miracol. Așa sper. Sau așa îmi imaginam cândva, pe atunci când mă plictiseam de cicăleli părintești și teme de casă, mă închideam în camera mea și visam aventuri nemaipomenite.

Acum era doar dimineață. De vineri, e adevărat, și mă încerca același sentiment special, poate straniu, o euforie născută undeva prin zona plexului, ce se răspândea plăcut în tot corpul și se hârjonea cu mintea. O trăire pe care nu o mai simțisem de mult, ce îmi amintea de copilărie, de anii ludici, când mă trezeam fără nicio grijă. Sentimentul ăsta plăcut mă făcea să visez cum mă desprind ușor de pe canapeaua cu mânere de lemn a sufrageriei și plutesc cu o viteză de care nu îmi dau seama până la marginea unei oaze din deșert ori printre pinii ce răspândesc un parfum de rășină pe o plajă.

În astfel de dimineți, și orașul îl simt altfel. Are aceeași prospețime și același mister pe care mi le transmitea pe când mă smulgeam din mâna bunicii și eram în stare să alerg fără nicio teamă odată cu mașinile ori pe lângă troleibuzul cu burduf care întârzia mereu. Pe atunci timpul nu reprezenta nimic, iar întârzierea autobuzului, pentru bunica motiv de vorbe grele la adresa lui Ceaușescu, era doar prilej de cântec pentru mine.

Îmi luasem o zi liberă de la job. Lucram la o bancă acum, în același oraș în care mă plimbam cu bunica în diminețile copilăriei. Eram unul dintre cei ce verificau documentațiile de credit pentru firme, unul dintre băieții de la Oficiul juridic. O viață de corporatist, într-un birou mare, cu pereți de sticlă, pe care îl împărțeam cu încă doi colegi, dintr-un complex de birouri nou ce îmi amintea de *Gattaca*. Doar că nu prea găseai vreun Ethan Hawke și nici fundurile fetelor nu puteau fi atât de tari încât să nu cedeze și să forțeze cusăturile pantalonilor după un an de lucrat opt-nouă ore pe un scaun, încât să mai amintească de Uma Thurman. Doar cu ochi albaștri ca ai divei mă mai intersectam uneori.

— Salut, vecine! Nu ai întârziat la muncă?, glumi condescendent Toader, unul din pensionarii de la parter, ce încercase să mă convingă să dezvălui „secretele bancare”. Cum nu reușise fiindcă nu aveam ce să îi împărtășesc, mă considera un „dușman inofensiv” și îmi arunca ironii tâmpe de fost milițian în diminețile când își lustruia binedispus Dacia 1310 break roșu-ferrari.

Mărturisesc că mă încerca încă un sentiment nefiresc, pe lângă cel de care aminteam. Nu prea îmi luam zile

libere și când venea concediul plecam efectiv din oraș pentru două săptămâni, de parcă nu mai puteam accepta acele zile de *dolce far niente* ale vacanțelor de vară, monotone și prăfuite, dar plăcute, ale anilor dinainte. Doamne! și cât de mult așteptam, pe când eram un țănc și se trezeau acei fluturi din stomac, vacanța, libertatea, speranța că voi ajunge în locurile unde mă duceau doar ei, fluturii imaginației, fiindcă alor mei le plăceau Sovata și Călimăneștiul... Poate avea dreptate „înțeleptul” Toader: începeam să fiu afectat de vreo necunoscută „nevroză corporatistă”.

Până și prietenul meu Nasser se arăta contrariat că ajunsesem cu jumătate de oră mai târziu pentru a bea cafeaua de vineri dimineața.

Eram eu atât de tipicar, ori ceilalți sunt prea obișnuiți cu zile identice?

— Mai un pic și cafea rămânea caldă ca laptele de capră. Bună de dat la canal, îmi spuse el turnând din ibricul mare în cele două cești decorate cu exces de nuanțe din toate culorile curcubeului imediat ce mă văzu.

De vreo două veri savuram – e un mod de a spune, fiindcă doar mă delectam fugar, între două vorbe – în ultima zi de muncă a săptămânii, cafeaua îmbătată de condimente pe ale căror nume nu mi le destăinuia cu niciun chip, în spatele magazinului său de la intersecția străzii mele cu bulevardul ce pornea dintr-una din piețele habsburgice și ajungea până hăt-departe, la capătul orașului.

Prietenul meu sirian era prea binedispus în acea dimineață. De fapt, în afară de Antifraudă și, rar, dar

foarte rar, câte o pițipoancă autohtonă înfumurată, nimic nu îi putea șterge de pe față zâmbetul atunci când vedea un prieten.

— Sper că n-o să te gândești vreodată să pui lapte de capră în cafea.

Nasser era negustorul tipic. Mereu afabil, își cunoștea clienții care intrau pe ușa plină de reclame colorate, intra în vorbă cu nou-veniții, ajuta doamnele să își ducă cumpărăturile până la mașină, câte unei bătrânici norocoase îi căra plasele până acasă. Își deschisese magazinul la parterul acestui bloc cu zece etaje de pe bulevard după ce, vizavi de dugheana sa din Calea Girocului, botezată după una dintre iubitele sale de atunci, se deschisese un discounter cu nume nemțesc.

Ne împrieteniserăm la puțină vreme după ce își mutase „afacerea” aici. Mă întorceam într-o sâmbătă de la cumpărături și oprisem să iau o sticlă de vin. Deasupra hainelor din plasa de hârtie era *O istorie a Orientului mijlociu*, pe care o zărise imediat.

„Când vrei să auzi tristețea unuia de acolo, bucuros povestesc”, îmi spusese bătându-mă pe umăr, cu niște ochi în care mai era puțin și apăreau lacrimi, fiindcă lui Nasser îi plăcea să fie teatral.

Așa că, după câteva zile, am stat trei ore discutând religie.

Se aprindea repede, dar accepta orice critică și încerca întotdeauna să fie rațional, așa cum eram și eu. Când ne mai contram uneori după o bere – da, își permitea acest mic păcat în zilele de vară – și ajungeam, ca toți bărbații orgolioși, să declarăm supremația propriei religii, nu îmi spunea decât un cuvânt: „pocăitule”. Și ne puneam

amândoi pe răs. Pentru el, toți cei ce ajungeau să se certe pentru religie nu meritau decât acest apelativ, pe care îl rostea cu o fundamentalistă ironie și pe care îl folosea și pentru salafiștii săi.

— E mai mare păcat să pun lapte în cafea decât să îți vând ție câte o sticlă de vin din când în când.

Masa de plastic roșie, decolorată de mult, ne aștepta bine ascunsă în curtea minusculă din spatele magazinului. Acesta era locul secret al lui Nasser, unde discuta politică, religie, sau putea negocia la nesfârșit câte un discount de câțiva lei cu agenții nefericiți care, pentru a-și face un nenorocit de target, ajungeau aici încercând să-l facă să cumpere ceva ce el știa oricum că are nevoie. Îi plăcea să povestească și să negustorească, chiar dacă și-ar fi putut vinde timpul dedicat acestor târguieli cu mult mai mult profit.

Locul ăsta era închis din două părți de ziduri. Pe cea de-a treia, unde se găsea un gard vechi și ruginit, sirianul pusese navete peste navete cu sticle goale și lăzi cum nu mai văzusem de prin anii '90, anii în care el făcuse bani cel mai ușor, deci își aducea aminte cu nostalgie de acea perioadă, la fel de decolorate ca și masa pe care stăteau ceștile cu cafea. În sfârșit, înspre aleea din spatele blocului plantase niște flori jumătate arbuști, jumătate agățătoare, care izbucneau toată vara în culori violet aprins, închizând, astfel, și cea de-a patra parte a acestui spațiu. Până la urmă, era un loc primitiv, straniu și balcanic, ce îmbia la vorbă, chiar dacă nu era o grădină mediteraneană fermecată.

— Acuma, dacă tot ai venit târziu, mai tai și din alea cinci minute în care bei cafea?

Nasser mă lua mereu peste picior cu graba mea, mai ales cea de dimineață, fiindcă sporovăiala era rezervată după-amiezilor și atunci un ceas de discuții pentru el tot grabă se numea. Iar graba era un păcat mai mare decât vinul.

— Azi nu merg la muncă. Dar ai dreptate, nu pot sta prea mult.

— O să vină curând vremea când n-o să ai timp cu adevărat.

Poate eram mereu în vrie, agitat de fel, dar nici mediteraneenii nu sunt un exemplu de eficiență. Nu am vizitat decât vreo cinci țări cu soare dogoritor și cu plajele mângâiate de valurile acestei mări, dar niciunde nu am văzut inși care să nu își piardă vremea în nesfârșite discuții și extaz față de vreo aromă de ceai. Și asta chiar dacă le era curtea plină de treburi.

— Care e minunea de la Dumnezeu de azi nu te duci să lucrezi?

Nasser învățase foarte bine româna. În 1991 terminase Facultatea de Construcții, dar nu fusese inginer nici cinci minute. Dinainte de '89 învățase să înmulțească valuta primită de la ai săi, funcționari avuți din Beirut. După căderea lui Ceaușescu se ocupase cu tot felul de combinații bănoase. Era inteligent, mai ales descurcăreț, și avea meteahna orientală de care vorbisem mai sus.

Îi căzuse la un moment dat cu tronc o româncă frumoasă, pentru care a uitat de pitorescul bazarelor și restaurantelor de acasă. Care, după ce văzuse că poate să îl joace cum vrea pe mândrul libanez, îl părăsise pentru un italian ce făcea o pizza subțire și crocantă în cartierul

studențesc. Se iscaseră atunci încăierări între o alianță siriano-libanezo-palestiniano-iordaniană și italieni care ținuseră vreo două săptămâni prima pagină a gazetelor locale. Până la urmă se resemnase, asemeni tuturor celor născuți la marginea deșertului, și găsisese că e mai bine să plătească atunci când avea chef de sex decât să își mai vadă inima și, mai cu seamă trufia, rănite.

Nu era prea mândru nici de ceea ce făcea, chiar dacă în România primilor ani de libertate, când părea că lumea întreagă e a celor aiudoma lui, negustori șireți, cu prieteni printre băieții din Servicii și în buzunare cu dolari pregătiți pentru o șpagă, avea bancnote verzi câte nu mai știa numără.

„Băiatule, știi cât ar da ai mei să fiu ca tine, să scriu niște acte și să pun o ștampilă? Ei cred că sunt angajat la o firmă de stat, că port cravată și haină. Dacă ar auzi că am făcut o facultate să vând Coca Cola, tata m-ar dezmoșteni. La noi numai cei săraci cu capul și arabii au dughene.”

La început nu pricepusem care e diferența dintre el și arabi, a fost nevoie să mi-o explice pe-ndelete. Dar asta e o poveste mai complicată și cam *incorectă politic*.

— Azi va fi zi de relaxare pentru tine, continuă el fiindcă întrebarea de mai înainte fusese una retorică. Am un oaspete de seamă și diseară ne întâlnim mai mulți să îl ascultăm. Ești invitat la mine, dacă poftești. E un om credincios... și, cum ziceți voi, un intelectual. Un prieten care l-a cunoscut spune că e un fel de sfânt.

— Îți mulțumesc, dar chiar și în zilele libere am program: merg la pușcărie să le povestesc cartea celor ce n-au fost cuminiți și vor să devină.

Ochii săi rotunzi se migdalară și mustața sa tunsă aidoma celei a idolului părinților săi – Gamal Abdel Nasser, președintele egiptean ce însuflețise întreg Orientul Mijlociu cu ani în urmă, când nu se vorbea de teroriști veniți din Orientul Mijlociu – își ridică marginile a surprindere.

— La noi intri într-o pușcărie bătut și legat. Ori ești tare curajos, ori ești nebun.

Replica era firească pentru el, însă mimica feței spunea mult mai mult decât vorbele. Eu deja terminasem cafeaua și figura sa nu mai afișa mirare, ci dezamăgire.

— Nici Dumnezeuul meu, nici al tău nu ne-a învățat graba. Graba e păcatul ăstora ca tine. Nu mai omorâți oameni, îl omorâți pe Dumnezeu.

O spuse cu atâta convingere, încât izbucnii în râs.

— Nu te supăra, dar vorbești de parcă ai fi vreun oracol. De unde ai scos și aforismul ăsta? Dacă vrei să o dăm pe religie, păi să știi că pe la Vatican se spune că lena e unul din cele șapte păcate capitale. Și nu prea am văzut om harnic să nu se gândească cum trece timpul.

— Păi chiar timpul ăsta nu e de la Dumnezeu. Noi copiem, nu inventăm. Ori pe Dumnezeu, ori pe Cel rău. „Timpul nu mai avea răbdare cu oamenii.”

Zămbirăm amândoi. Lui Nasser îi plăcea să citească și, când ceruse cetățenia română, chiar se pregătise temeinic, trecând inclusiv prin cărțile lui Marin Preda.

— Da, prietene, timpul nu mai are răbdare cu oamenii pe când stă să izbucnească războiul. Nebunii noștri care zic că omoară pentru Allah nu pot aduce războiul. Cei ca tine, cu minte, bani și putere, da.

Ne-am uitat amândoi la ceasurile de pe mâinile noastre. Eu dădusem vreo sută de euro pe el, al lui costa de vreo cinci ori pe atât. Eu îl priveam des, el doar când îl învârtea cu cadranul în sus pentru a se putea citi lesne brandul.

— Fiecare cu păcatele lui, spuse el trist. Cred că prin grădina Papei și trufia e păcat mare.

I-am mulțumit și m-am ridicat cu aceeași viteză cu care plecam în fiecare vineri, când eram, ca întotdeauna, în întârziere. Nasser mă urmase și mă bodogănea, amestecând cuvinte românești cu arabe. Ne-am oprit în fața magazinului. Deși dimineață, soarele ardea. Era sfârșit de iunie.

— Să ai grijă, îmi spuse el părintește. Azi nu o să fie o zi obișnuită, iar tu mergi în locuri neobișnuite.

L-am bătut pe spate și i-am mulțumit iarăși, de data asta pentru grijă. Tocmai ce m-am întors pe călcâie, când o mână m-a apucat de umăr: fusese cât pe ce să trântesc pe cineva.

— Aveți grijă, domnule, mi-a spus într-o franceză magrebiană cel peste care tocmai era să dau.

Era un ins de statura mea, cu fața arsă de soare și trăsături regulate, cu riduri ce îi dădeau un aer de înțelept. Avea un zâmbet deschis, dar ochii negri, cu riduri fine și sprâncene ce coborau drept la marginea lor, părea că închid în spatele irișilor furtuna deșertului. Fizionomia lui îmi părea ciudată, nu îmi puteam da seama dacă era amenințătoare ori emana o forță a cărei natură depășea puterea mea de percepție.

— Omul de care îți spuneam mai înainte, s-a bucurat Nasser.

— Hakeem, s-a prezentat el întinzându-mi prietenos mâna.

I-am strâns mâna și mi-a dat senzația că aud deșertul șoptind. Mi-a venit în minte instantaneu o înserare petrecută la marginea pustiului, când m-am strecurat pe o potecă printre bolovani imenși și colțuroși, spre disperarea ghidului egiptean, un ins școlit în Europa, dar mustind de superstiții, până la marginea peretelui de stâncă. În fața acestuia, la zeci de metri mai jos, se întindea deșertul înroșit de soarele crepusculului. Iar din imensitatea aceea ce îmi amintea de necuprinsul mării, alergau înspre mine niște șoaapte purtate de vântul înserării. La început indefinite, numeroase, ispititoare, dar, pe măsură ce le dădeam atenție, se transformau într-un singur glas ce mi se adresa mie. Până să îi prind vorba, m-au readus la realitate strigătele celor din grupul meu, din care s-a desprins, clar, puternic și înspăimântat, acela al ghidului:

— Domnule, nu asculta deșertul!